

Vertrouwen in Leiden

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Leiden 2014-2018

ChristenUnie

Inleiding

Vertrouwen in Leiden

Leiden is een mooie stad, waar we trots op zijn. Dat wil de ChristenUnie graag zo houden. Verantwoordelijkheid nemen, zuinig zijn met onze wereld en zorgen voor elkaar is een Bijbelse boodschap die goed is voor de samenleving en ook voor Leiden. De ChristenUnie wil zich daar als partij van betrokken christenen van harte voor blijven inzetten in de komende raadsperiode 2014-2018.

De economisch moeilijke tijden betekenen dat niet alles meer kan zoals we het gewend waren. We moeten kiezen tussen wat de lokale overheid kan blijven doen, en wat we niet meer doen. Tegelijk zien we in de samenleving een gebrek aan vertrouwen tussen mensen onderling, in de organisatie van de samenleving en ook in de politiek. Kunnen we ons voedsel nog vertrouwen, kunnen we elkaar nog vertrouwen, zijn onze bestuurders nog te vertrouwen? De ChristenUnie wil zich inzetten voor herstel van vertrouwen. In de samenleving, het bestuur en de politiek. Hoe? Door ons in te zetten voor betrouwbaar bestuur en een heldere taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en samenleving.

Niet de politiek zelf, maar het algemeen belang, de stad Leiden, staat centraal. Betrouwbaarheid, duidelijkheid en dienstbaarheid zijn voor de ChristenUnie de kernwaarden die hierbij horen. De ChristenUnie vindt een goed sociaal beleid belangrijk voor mensen die de economische crisis aan den lijve ervaren en voor mensen die niet op eigen kracht mee kunnen komen in de samenleving. Daarnaast zet de ChristenUnie zich in voor financieel degelijk beleid, waardoor zuinig wordt omgegaan met ons gemeenschapsgeld en geen rekeningen naar de toekomst worden doorgeschoven.

De ChristenUnie, dat is:

- **Vertrouwen in de samenleving**
- **Vertrouwen in de stad**
- **Vertrouwen in bestuur**

Meer weten over de ChristenUnie Leiden: www.leiden.christenunie.nl

I Vertrouwen in de samenleving

Wat vindt de ChristenUnie belangrijk?

De ChristenUnie wil graag dat Leiden een stad is waarin mensen vertrouwen hebben in elkaar en in de samenleving. De ChristenUnie maakt zich sterk voor:

- Zorg voor kwetsbare groepen in de samenleving
- Ondersteuning van het vrijwilligerswerk
- Evenwicht in rechten en plichten bij uitkeringen

Waar heeft de ChristenUnie zich de afgelopen raadsperiode voor ingezet?

- Alleenstaande ouders met jonge kinderen en een uitkering hoeven op voorstel van de ChristenUnie niet voltijds beschikbaar te zijn voor een leer-werktraject, zodat ze de zorg voor hun kinderen op zich kunnen nemen.
- Verkorting van de wachtlijsten voor de schuldhulpverlening, door met een voorstel extra geld hiervoor vrij te maken en ook voor het Schuldhulpmaatje.
- Op voorstel van de ChristenUnie biedt de gemeente de daklozen bij de gebruikersruimte trajecten aan om af te afkicken.
- De ChristenUnie heeft zich diverse malen sterk gemaakt om coffeeshops uit de buurt van scholen te houden.
- In de afweging tussen amateur- en topsport heeft de ChristenUnie ingezet op investeringen in de sport voor iedereen.

Waar wil de ChristenUnie zich voor inzetten?

Eerlijk bijstands- en minimabeleid

Werken is nuttig en goed, maar er zullen altijd mensen zonder werk komen te zitten. De gemeente dient een fatsoenlijk financieel vangnet te bieden en te helpen bij het zoeken van werk. Alleenstaande ouders mogen hierbij echter niet gedwongen worden om te solliciteren naar een fulltime baan: zij moeten er ook kunnen zijn voor hun kinderen. Aan het ontvangen van een uitkering zitten rechten en plichten. Controle is nodig om de solidariteit tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden te behouden. Van uitkeringsgerechtigden mag worden verwacht dat zij zich inspinnen om zo snel mogelijk weer op eigen te staan door bijvoorbeeld serieus invulling te geven aan de sollicitatieplicht. Goede voorlichting aan uitkeringsgerechtigden is het begin. De ChristenUnie vindt het geen probleem om van uitkeringsgerechtigden een tegenprestatie te vragen, zoals vrijwilligerswerk. Dit mag alleen niet ten koste gaan van normale banen. Bij langdurige uitkeringssituaties moet het mogelijk worden om nuttig en substantieel vrijwilligerswerk een invulling te laten zijn van de sollicitatieplicht.

Goede hulpverlening in tijden van crisis

Mensen kunnen door pech of fouten in de schulden raken. De ChristenUnie wil werk maken van een goede en snelle toegankelijkheid van de schuldhulpverlening, vooral voor gezinnen met kinderen. De wachtlijsten voor de schuldhulpverlening moeten verdwijnen. De ChristenUnie wil dat de gemeente de Voedselbank waar nodig helpt. De Voedselbank is een belangrijk vangnet voor mensen die in deze tijd financieel niet meer rond kunnen komen heeft en gaat de verspilling van voedsel tegen.

Goed onderwijs

Goed basis- en middelbaar onderwijs zijn van groot belang voor de toekomst van onze kinderen. De ChristenUnie hecht aan behoud van de keuzevrijheid van ouders als het gaat om schoolkeuze en aan autonomie van de schoolbesturen. Voorschoolse opvang is een goed middel om achterstanden tegen te gaan. De ChristenUnie wil dat iedere school gebruik kan maken van goede buitenspeelvoorzieningen, gymzalen en andere sportvoorzieningen en natuureducatie.

Een veilige jeugd

Veiligheid is van groot belang in de opvoeding. Zo wil de ChristenUnie graag dat er voor gezinnen en kinderen hulp is voordat de problemen uit de hand lopen. De Centra voor Jeugd en Gezin zijn hier een belangrijke schakel in. Door dichter op de gezinsproblematiek te zijn kan ook het probleem van huiselijk geweld in Leiden beter worden aangepakt.

De ChristenUnie is voorstander van extra jongerenwerk in buurten, waardoor verveling en overlast door hangjongeren kan worden tegengegaan.

Ondersteunen van vrijwilligerswerk

De ChristenUnie vindt vrijwilligerswerk erg waardevol voor de stad omdat hierbij de zorg voor elkaar een belangrijke rol speelt. Het laat zien dat niet alleen de overheid, maar ook inwoners zelf een verantwoordelijkheid hebben. De nieuwe vormen die de afgelopen jaren zijn ontstaan, zoals de Stichting Present en het Schuldhulpmaatje zijn een aanwinst voor de stad en de ChristenUnie wil deze vormen ondersteunen als dat nodig is. De ChristenUnie wil het vrijwilligerswerk stimuleren omdat het nodig is om de druk op de vrijwilligers te spreiden. Dit kan bijvoorbeeld door uitkeringsgerechtigden uit te zonderen van de sollicitatieplicht bij bepaalde vormen van vrijwilligerswerk.

Mantelzorgers dragen vaak zware verantwoordelijkheden. De overheid moet mantelzorgers ondersteunen en hen respecteren en waarderen om hun werk.

Behoud kwaliteit thuiszorg

Thuiszorg is belangrijk omdat mensen langer zelfstandig moeten blijven wonen. Bij de noodzakelijke bezuinigingen op de thuiszorg dienen de (financieel) kwetsbare ouderen, zieken en gehandicapten zoveel mogelijk te worden ontzien. Toekenning van thuiszorg gebeurt na een zorgvuldige afweging, waarbij ook de omgeving van de cliënt en de draagkracht van de mantelzorgers wordt betrokken. Minstens zo belangrijk is dat medewerkers van thuiszorg met plezier hun verantwoordelijk werk verrichten. Aanbesteding van thuiszorg mag niet leiden tot zorg die alleen maar op efficiëntie is gericht.

Goede zorg voor dak- en thuislozen en verslaafden

Maatschappelijke opvang voor dak- en thuislozen – bij wie verslaving en psychiatrische problematiek vaak een rol speelt – is ook een belangrijke sociale rol van de gemeente. De ChristenUnie wil dak- en thuislozen niet afschrijven en wil het beleid erop richten hun situatie te verbeteren. Voor wie niet terug kan keren naar een normale woonsituatie ziet de ChristenUnie mogelijkheden voor tussenvormen, zoals sociale pensions en andere vormen van begeleid wonen.

Verslavingsbeleid moet meer zijn dan het bestrijden van overlast, want verslaafden zijn mensen die onze hulp nodig hebben. De ChristenUnie vindt dat de huidige gebruikersruimte aan de Langegracht ook als doel moet hebben mensen uit hun verslaving te helpen en niet in hun verslaving te bevestigen. De ChristenUnie vindt dat drugs en kinderen een onverenigbare combinatie zijn en zal zich blijven inzetten om een goede afstand in stand te houden tussen de gebruikersruimte(n), de coffeeshops en de scholen.

Ruimte voor culturele minderheden

In Leiden wonen mensen van verschillende afkomst en met verschillende overtuigingen en ideeën. De ChristenUnie is een partij van maatschappelijk betrokken christenen. Wij geloven dat met elkaar leven en voor elkaar zorgen niet ophoudt bij mensen van je eigen afkomst of geloof. Culturele en religieuze verschillen mogen niet leiden tot segregatie of uitsluiting van minderheidsgroepen. De ChristenUnie ziet dan ook graag dat ze volop meedoen in de samenleving. Tegelijk dient de overheid de ogen niet te sluiten voor de problemen rondom bijvoorbeeld inburgering en eengerelateerd geweld. De gemeente moet daarom enerzijds deelname van minderheidsgroepen in de samenleving bevorderen en anderzijds optreden tegen zaken die dit in de weg staan.

Amateursport aanmoedigen

Omdat er meer is dan werk vindt de ChristenUnie het belangrijk dat er ruimte is voor sport en ontspanning. Amateursport is een goede manier om mensen van verschillende bevolkingsgroepen met elkaar in contact te brengen. Bovendien is sporten gezond; het helpt bij het bestrijden van overgewicht, ook onder Leidse jeugd een groeiend probleem. Volgens de ChristenUnie verdient amateursport daarom gemeentelijke steun. De ChristenUnie ziet het niet als taak van de gemeente om belastinggeld te steken in topsport.

De ChristenUnie draagt de schaatssport een warm hart toe. Er is (nog) geen geld voor een nieuwe schaatshal. De ChristenUnie kiest daarom voor het verbeteren van de huidige schaatsbaan. Ook de zwemsport vinden we belangrijk, en bij de keuzes die in het kader van de bezuinigingen moet worden gemaakt, vinden we het belangrijk dat de zwembaden goed verspreid zijn over de stad. Om te zorgen dat ook de kleinere kinderen voldoende mogelijkheden hebben om te bewegen, wil de ChristenUnie niet bezuinigen op de speelplekken, maar blijven zorgen voor genoeg en groene speelplaatsen.

Cultuur minder afhankelijk van de overheid

Ook cultuur is belangrijk voor mensen om te ontspannen en hun horizon te verbreden. De ChristenUnie wil de bestaande bibliotheekvoorzieningen en de muziekschool zoveel mogelijk op peil houden. Wat de theaters, muziekpodia en musea betreft zoekt de ChristenUnie naar nieuwe samenwerkingsvormen en naar meer cultureel ondernemerschap, zodat instellingen meer zelf verdienen en minder afhankelijk worden van gemeentelijke subsidies.

II Vertrouwen in de stad

Wat vindt de ChristenUnie belangrijk?

Leiden is een levendige studentenstad waar ook veel forenzen wonen. De grootte en de historie van de stad spreken terecht veel mensen aan. De ChristenUnie wil zich inzetten voor een gezond woon- en leefklimaat in de stad:

- Evenwicht tussen wonen, winkelen en horeca
- Aandacht voor groen
- Voorrang voor fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer
- Voldoende woningen voor gezinnen, starters en studenten

Waar heeft de ChristenUnie zich de afgelopen raadsperiode voor ingezet?

- De ChristenUnie heeft een zwartboek over de verhuur uitgebracht. Louche huisbazen en foute doorverhuurbureaus worden op voorstel van de ChristenUnie aangepakt. Er komen duidelijke regels, de gemeente beschermt huurders.
- Een voorstel van de ChristenUnie om het winkelgebied rond de Pieterskerk beter herkenbaar te maken, is aangenomen en wordt uitgewerkt.
- Mede dankzij inzet van de ChristenUnie wordt het spoor tussen Leiden en Utrecht per 2016 verdubbeld, waardoor er meer treinen gaan rijden. Op de lijn komt een kwartiersdienst.
- De ChristenUnie heeft zich ingezet voor de verbetering van de leefbaarheid aan de Hooigracht en Langegracht.
- De ChristenUnie heeft het fietsbeleid een structurele plaats gegeven in het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid.
- De verpauperde route tussen het station en de binnenstad wordt door een ChristenUnie-voorstel aangepakt.
- Er is geld vrijgemaakt om van leegstaande verdiepingen boven winkels woningen te maken.

Waar wil de ChristenUnie zich voor inzetten?

Economie

Economie concentreren op de sterke punten van onze stad

Leiden heeft drie kenmerken die van economisch belang zijn: we zijn een centrumgemeente voor de regio waardoor we veel scholen en winkels en culturele voorzieningen hebben; we hebben een historische binnenstad en we zijn een kennisstad door de aanwezigheid van de universiteit, een hogeschool en het BioSciencePark. De ChristenUnie vindt het verstandig dat Leiden zich op haar sterke punten concentreert. De economische inzet moet dus gericht zijn op

- goede verhoudingen en samenwerking in en met de regiogemeenten,
- toeristische voorzieningen
- kennisintensieve bedrijven.

Het stadsbestuur moet blijven werken aan goede contacten met ondernemers, de regiogemeenten en de grote onderwijsinstellingen.

De huidige economische crisis heeft grote gevolgen voor de jeugd. De jeugdwerkloosheid is hoog en als er werk is, dan gaat het vaak om tijdelijke contracten. De ChristenUnie wil samen met het Leidse bedrijfsleven werk maken van de bestrijding van de jeugdwerkloosheid, onder andere door het bieden van stages en werkervaringsplaatsen.

Horeca en winkels die passen in onze stad

Voor de levendigheid en veiligheid in de binnenstad is het belangrijk dat het woonklimaat prettig is. Wij zetten ons daarom in voor een goed evenwicht tussen toerisme en horeca enerzijds en de belangen van binnenstadsbewoners anderzijds. De ChristenUnie werkt niet mee aan verdere verruiming van de sluitingstijden en is geen voorstander van uitbreiding van de horeca buiten de huidige kerngebieden. Het geluidsvolume bij evenementen in de binnenstad dient te worden aangepast aan het woonkarakter van de binnenstad. Bewoning geeft de Leidse binnenstad levendigheid en maakt haar veiliger. Daarom wil de ChristenUnie graag dat leegstaande ruimtes boven winkels worden verbouwd tot woningen. De ChristenUnie wil werk maken van de naleving van het rookverbod in horecagelegenheden.

In Leidse woonwijken buiten de binnenstad hecht de ChristenUnie aan het behoud van buurtwinkels en wijkwinkelcentra. Deze hebben een grote sociale functie en zijn ook belangrijk voor Leidse ouderen.

De ChristenUnie wil het kernwinkelgebied in het centrum van Leiden houden en wil niet dat er perifere winkelgebieden aan de randen van de (binnen)stad gaan ontstaan. De vele kleine winkels en zelfstandige ondernemers in de binnenstad maken het winkelaanbod in Leiden uniek, en het past goed bij de stad. De ChristenUnie zal zich blijven inzetten voor (het behoud van) de kleine winkeliers in de stad.

Het stationsgebied moet wat de ChristenUnie betreft flink worden aangepakt. Het gebied ligt er verpauperd bij en is geen visitekaartje voor onze prachtige stad. De gemeente moet investeren in het gebied om de leefbaarheid en de veiligheid te vergroten en de entree van Leiden voor het Openbaar Vervoer aantrekkelijk te maken.

Aanpakken van de leegstand

Leiden kent een aanzienlijke leegstand van kantoren, winkels en bedrijfspanden. De ChristenUnie ziet kansen om leegstaande kantoren om te bouwen tot woonruimten, met name voor studenten. De ChristenUnie wil dat de bestemmingsplannen op dit punt flexibeler worden en vindt dat de gemeente een bemiddelende rol kan hebben om leegstand van kantoren, bedrijfspanden en winkels te verminderen. De ChristenUnie vindt het belangrijk om zuinig om te gaan met de schaarse ruimte. Nieuwbouw van kantoren mag alleen op kansrijke locaties, zoals in het stationsgebied en op het Bio Science Park. De ChristenUnie wijst de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen af en kiest bij de bestaande voor opknappen of herbestemmen.

Vermindering van de koopzondagen

De ChristenUnie vindt een gezonde balans tussen werk en ontspanning belangrijk. Het in stand houden van een gezamenlijke vrije dag als vast rustpunt in de week is goed voor iedereen. Koopzondagen zijn bovendien voor kleine ondernemers met weinig personeel een aanslag op het privéleven. Terwijl juist deze kleine winkels aan winkelstad Leiden meerwaarde geven. De ervaring van de afgelopen jaren is dat het animo voor wekelijkse zondagopenstelling onder de winkeliers gering is. Mede om die reden wil de ChristenUnie de huidige ongelimiteerde koopzondagen verminderen en terugbrengen tot een maximum van 12 per jaar. Dit geldt ook voor de supermarkten.

Herinrichting van de Breestraat

ChristenUnie werkt graag mee aan de verbetering van de Breestraat. De ChristenUnie is er voorstander van het aantal bussen in de Breestraat te beperken en te vervangen door kleinere bussen, zodra er een gelijkwaardige alternatieve route om de binnenstad heen is, met name voor het regionaal busverkeer.

Groen

Toegankelijk openbaar groen

Weilanden, kinderboerderijen, parken, speelplaatsen en plantsoenen zijn goed voor het welzijn van de bewoners. Groen zorgt voor een stad waar het fijn is om te wonen en een stad die er aantrekkelijk uitziet. Het zorgt er ook voor dat de luchtkwaliteit beter is en

het voorkomt oververhitting van de stad in de warme zomermaanden. Daarnaast hebben we een verantwoordelijkheid voor een prettig leefklimaat en een schoon milieu, ook voor toekomstige generaties. De ChristenUnie wil zich blijven inzetten voor het behoud van het openbaar groen, speelplaatsen en bomen, het stimuleren van energiebesparing en milieuvriendelijk vervoer en vindt dat de overheid hierin het voorbeeld moet geven.

Groene en toegankelijke Oostvlietpolder

Voor de ChristenUnie is de Oostvlietpolder de grens van het Groene Hart. De groene Oostvlietpolder is prachtig, maar de Leidenaren hebben er pas echt iets aan als ze het groen ook kunnen beleven. De ChristenUnie steunt alle plannen om de polder toegankelijk te maken voor verblijf en kleinschalige recreatie. De ChristenUnie wil dat de polder ook echt groen blijft en wil dan ook geen snelweg (Rijnlandroute) door deze polder.

Singelpark maken we samen

De ChristenUnie steunt het idee achter het Singelpark en wil ruimte geven aan dit particulier initiatief vanuit de stad. De prioriteit van het Singelpark moet zijn: Leiden echt groener maken. Dat heeft de stad nodig. De ChristenUnie wil het Singelpark ook zichtbaarder maken door bijvoorbeeld vermindering van het aantal woonboten in de singels. Omdat we in tijden van economische crisis extra zuinig moeten zijn met belastinggeld wil de ChristenUnie zoeken naar medefinanciers voor het project, bijvoorbeeld door onderhoud door bewoners.

Wonen

Prettig en gevarieerd wonen

Leiden is een prachtige stad om in te wonen, maar is tegelijk ook de meest dichtbevolkte gemeente van Nederland. Daarom moeten we zuinig zijn op de beperkte ruimte die we hebben en keuzes maken.

De vraag naar woningen blijft onverminderd groot in de stad. De ChristenUnie geeft bij nieuwbouw de voorkeur aan betaalbare eengezinswoningen, zowel koop als huur, zodat gezinnen in Leiden kunnen blijven wonen, maar ook aan studentenhuisvesting. Verder moeten we zuinig zijn op het monumentale karakter van de binnenstad. Nieuwe bouwplannen moeten passen in de schaal en uitstraling van de binnenstad. Het opknappen van wijken en buurten dient te gebeuren met respect voor de historie, de sociale structuur en de portemonnee van de zittende bewoners. Renovatie heeft de voorkeur boven sloop.

De ChristenUnie wil ook energiebesparing bij woningen en andere gebouwen stimuleren omdat het goed is voor het milieu en de energiekosten vermindert.

De huisvesting van starters en studenten kent veel problemen. De beschikbaarheid van betaalbare woonruimte is niet groot en de huurprijzen in de particuliere sector zijn vaak erg hoog. De ChristenUnie wil de bestaande huisjesmelkerij aanpakken. Verder willen we dat gebouwen, wegen en andere voorzieningen goed toegankelijk zijn voor mensen met een handicap.

Verkeer

Stimuleren van alternatieven voor het autoverkeer

Het autoverkeer van, naar en door Leiden is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Onze stad is daar echter niet op gebouwd. Om onze stad goed bereikbaar te houden, wil de ChristenUnie graag vervoersmiddelen stimuleren die het milieu ontzien: de fiets en schoon openbaar vervoer. Het autoverkeer in de binnenstad moet beperkt blijven tot bestemmingsverkeer (d.w.z. bewoners en bezoekers) en bevoorrading. Naast het ontmoedigen van autoverkeer vindt de ChristenUnie het belangrijk om te zoeken naar goede verkeersoplossingen om de binnenstad heen.

Garages

De ChristenUnie heeft in het najaar van 2013 niet ingestemd met de bouw van twee grote parkeergarages in de binnenstad met in totaal bijna duizend plaatsen. De ChristenUnie is voor meer goede parkeerplaatsen, maar de plannen zijn duur (bijna € 100 miljoen) en er is niet aangetoond dat Leiden wel zo veel extra plaatsen nodig heeft. Als de garages niet goed vol komen, loopt de gemeentebegroting in de toekomst grote financiële risico's.

We bouwen niet lukraak en zonder onderbouwing; er moet dus snel een grondig en onafhankelijk onderzoek naar de parkeerbehoefte in de stad komen. Los van de vraag hoeveel parkeerplaatsen de binnenstad er bij zou moeten krijgen, is de ChristenUnie wel voorstander van kwalitatieve verbetering van de Leidse parkeerplekken. Met de ondergrondse parkeergarage aan de Lammermarkt kan de ChristenUnie daarom leven, zeker ook omdat voor de binnenstad op deze plek een groen park kan komen. Op basis van het te verrichten onderzoek kunnen we besluiten hoeveel krappe en lelijke bovengrondse parkeerplaatsen na gereedkomen van de garage kunnen verdwijnen. Zo wordt kwalitatief parkeren dicht bij de binnenstad mogelijk en kan de stad bovengronds groener en mooier worden. De komst van een garage mag er niet toe leiden dat vergunninghouders tegen een verhoogd tarief in de garage moeten gaan staan, zoals in de huidige plannen dreigt.

Blauwe zones

De ChristenUnie vindt dat de proef met de blauwe zones beëindigd moet worden omdat het parkeerprobleem hiermee alleen maar naar andere wijken wordt verplaatst. We moeten de parkeerdruk eerlijker spreiden. De ChristenUnie is daarom voor een overzichtelijk systeem van betaald parkeren met een hoog tarief in de binnenstad en een lager tarief daarbuiten. We zullen ook moeten accepteren dat er geen makkelijke oplossingen zijn voor het parkeerprobleem in een stad die niet gebouwd is met het oog op parkeren.

Blijven geloven in de meerwaarde van de Churchillavenue

Vanwege de huidige verkeersproblematiek en de toekomstige bouwopgave in de Leidse regio is het nodig om de verbinding met de Duin- en Bollenstreek aan de zuidkant van onze stad te verbeteren. De ChristenUnie heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor het plan Churchill-avenue. De provincie heeft helaas besloten tot een half verdiepte aanleg door Oostvlietpolder en langs de Stevenshof. De ChristenUnie betreurt dit besluit, maar zal zich na dit voldongen feit vooral inzetten voor een goede inpassing van de weg, om verdere schade en overlast zoveel mogelijk te voorkomen.

Stimuleren fietsverkeer

Leiden is bij uitstek een fietsstad. Daarom vindt de ChristenUnie het belangrijk dat er voldoende fietsparkeergelegenheid is, met name bij het station. De ChristenUnie wil dat de gratis bewaakte stalling aan de zeezijde van het station open blijft, om fietsparkeerproblemen op en nabij het plein aan de zeezijde te voorkomen. De ChristenUnie wil concreet werk maken van onveilige verkeerssituaties voor fietsers, met name rond scholen en het stationsgebied.

III Vertrouwen in bestuur

Wat vindt de ChristenUnie belangrijk?

- Zuinig omgaan met geld
- Op peil houden dienstverlening
- Behoedzaam begrotingsbeleid: niet meer dan trendmatige verhoging lokale lasten
- Nuchter veiligheidsbeleid

Waar heeft de ChristenUnie zich de afgelopen raadsperiode voor ingezet?

- Dankzij een voorstel van de ChristenUnie is het wijkmanagement behouden gebleven. Zo delen we de verantwoordelijkheid en houden mensen invloed op hun eigen wijk.
- Verschillende ChristenUnie-voorstellen over beter bestuur zijn aangenomen, zoals het voorstel voor beter leesbare stukken. Ook moet het college de gemeenteraad, als hoogste democratisch gekozen orgaan van Leiden, vaker keuzes laten maken, in plaats van zelf alle plannen te maken.
- Op voorstel van de ChristenUnie hoeft de indiener van een WOB-verzoek geen kosten te betalen voor de afhandeling van het verzoek.
- Op voorstel van de ChristenUnie werd een groot raadsonderzoek naar de financiën van Leiden uitgevoerd naar aanleiding van verschillende fouten.

Waar wil de ChristenUnie zich voor inzetten?

Zuinig omgaan met geld

Goed bestuur kan niet zonder vertrouwen. Het gemeentebestuur moet betrouwbaar zijn om het vertrouwen van de samenleving te kunnen behouden. Ook Leiden krijgt te maken met de gevolgen van de economische crisis. De ChristenUnie gaat voor een eerlijk bestuur. We kijken waar het geld het hardst nodig is, we willen kwetsbare groepen in de samenleving zoveel mogelijk ontzien en we laten ons niet meeslepen in grootse projecten waarvan het nut niet is bewezen. Om Leiden financieel gezond te houden moet een sluitende begroting worden opgesteld en mogen rekeningen niet naar de toekomst worden doorgeschoven. Ook willen we denken om de portemonnee van de Leidenaren en daarom kiezen we ervoor om de lokale lasten niet sterker te laten stijgen dan noodzakelijk en geven hierbij bijzondere aandacht aan de positie van gezinnen. Als er financiële offers van mensen gevraagd worden, is het goed dat de gemeente ook snijdt in haar eigen kosten.

Betrouwbaar bestuur

Raadsleden en collegeleden hebben een voorbeeldfunctie en moeten doen wat ze beloven. Van hen mag worden verwacht dat ze alleen beloftes doen die ze kunnen nakomen, dat ze laten zien dat ze hart hebben voor de stad en eerlijk zijn bij moeilijke besluiten. Het stadbestuur moet zich aan de eigen regels houden zodat de inwoners en ondernemers weten waar ze aan toe zijn.

De gemeenteraad draagt een grote verantwoordelijkheid omdat hij de inwoners van Leiden vertegenwoordigt. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat de raad zich kritisch en opbouwend opstelt. Voor de ChristenUnie betekent dit dat zij bij collegedeelname de discussie in het college niet schuwt. Als de ChristenUnie in de oppositie zit denken we constructief mee.

De ChristenUnie wil inspraak van burgers niet in allerlei regels vangen, maar vindt dat inspraak een vanzelfsprekendheid moet zijn voor overheid en particuliere initiatiefnemers van (bouw)plannen. In een moderne stad laten we inwoners meedenken waar dat kan, en verzinnen we niet alles zelf. Dat betekent bijvoorbeeld dat omwonenden en belanghebbenden op tijd betrokken worden bij de ontwikkeling van het beleid en van (bouw)plannen, niet alleen via de stadskrant. Er moet een systeem komen waarbij betrokkenen automatisch op de hoogte gehouden worden van wat er speelt in hun directe omgeving en op de terreinen waarvan ze op de hoogte gehouden willen worden.

De gemeenteraad maakt uiteindelijk de afweging tussen het algemeen belang en het individuele belang. De ChristenUnie hecht aan het 'primaat van de raad', omdat de raad gekozen is door de inwoners. Democratie is volgens de ChristenUnie niet alleen de wens van de meerderheid, maar ook een goede afweging van belangen en rekening houden met minderheidsstandpunten. De ChristenUnie is daarom niet (principeel) tegen referenda, maar vindt dat een referendum een uitzondering hoort te blijven.

Goede dienstverlening

Betrouwbaar bestuur wil ook zeggen dat burgers van de gemeente op aan kunnen. Dat betekent in elk geval dat de gemeente toegankelijk moet zijn voor burgers en goede service moet verlenen. De bezuinigingen mogen dus niet te grote gevolgen hebben voor de dienstverlening, zoals telefonische bereikbaarheid, openingstijden van balies, beantwoordings- en reactietermijnen van brieven en vergunningaanvragen. De regelgeving binnen de gemeente moet inzichtelijk en begrijpelijk zijn. De ChristenUnie wil de digitale dienstverlening stimuleren, maar wil ook voldoende mogelijkheden overhouden voor burgers die de digitale ontwikkelingen niet volgen. De gemeente mag zich niet helemaal terugtrekken in de digitale communicatie, maar dient ook te investeren in echt contact met burgers.

Professionele en vrijwillige hulpverlening aan verslaafden, daklozen en illegalen kunnen elkaar aanvullen. De gemeente mag dankbaar gebruik maken van non-profitorganisaties die zich inzetten voor hun medemensen. Op haar beurt kan de gemeente hen ondersteunen waar nodig. Professionele hulpverlening op levensbeschouwelijke grondslag moet evengoed in aanmerking komen voor overheidssubsidie als organisaties op algemene grondslag. De prestaties van hulpverleningsorganisaties moeten leidend zijn voor de vraag of subsidie gerechtvaardigd is.

Meer samenwerking met de regio

Leiden is geen eiland. Veel ontwikkelingen, bijvoorbeeld die in de economie, stoppen niet bij de grenzen van onze gemeente. De ChristenUnie is daarom een groot voorstander van samenwerkingsverbanden met andere gemeenten. Op praktische onderwerpen zoals belastinginning, subsidieverlening en afvalinzameling, maar ook bij ruimtelijke en economische ontwikkelingen en het sociaal beleid. Zo kunnen we zuinig omgaan met de schaarse ruimte en hoeven gemeenten niet onderling te concurreren, bijvoorbeeld op het gebied van bedrijventerreinen, sport- en winkelaccomodaties of sociale voorzieningen. De ChristenUnie is er wel scherp op dat de regionalisering van gemeentelijke taken niet ten koste gaat van democratische controle van inspraakmogelijkheden voor burgers.

Zorgvuldig uitvoeren van nieuwe taken

De komende jaren krijgt de gemeente Leiden veel nieuwe taken op het terrein van zorg, uitkeringen en jeugdzorg. De ChristenUnie hecht eraan dat dit zorgvuldig gebeurt, met respect voor de kwetsbaarheid van mensen en met voldoende keuzevrijheid voor betrokkenen. Voor de jeugdzorg kiest de ChristenUnie ervoor om dit in regionaal verband uit te blijven voeren. Gemeenten zijn te klein om dit alleen goed te kunnen doen. De ChristenUnie kiest ervoor om de financiën van de gemeente zodanig in te richten dat het geld voor deze taken ook daadwerkelijk wordt besteed aan waar het voor bedoeld is en niet weglekt.

Openbare orde en veiligheid

Nuchter veiligheidsbeleid

Er is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de veiligheid van onze stad. Met het nodige succes, maar we zijn er nog niet. De ChristenUnie wil extra aandacht geven aan de wijken die op dit moment een achterstand hebben op het terrein van veiligheid en aan het tegengaan van de uitgaansoverlast in de binnenstad. Daarnaast is het belangrijk dat ook 'kleinere' vergrijpen als winkeldiefstal, fietsendiefstal en heling serieus aangepakt blijven worden. Fietsendiefstal lijkt gemeengoed te zijn in de stad. Er moet een actieprogramma komen om dat tegen te gaan. De ChristenUnie is tegen het gedogen van wietteelt, drugshandel en illegale prostitutie. De ChristenUnie is voorstander van een 'uitsterfbeleid' voor coffeeshops en bordelen.

De ChristenUnie is geen tegenstander van cameragebruik in de openbare ruimte. Maar camera-toezicht is geen wondermiddel. Per geval dient dan ook een goede afweging te worden gemaakt tussen gevolgen voor de privacy, de kosten en de verwachte veiligheidswinst.

Aandacht voor preventie

Handhaving van regels is belangrijk, maar er is meer. De ChristenUnie vindt preventie, zorg en een integrale aanpak belangrijk. Daarbij is samenwerking van o.a. welzijnswerk, jeugd- en (geestelijke) gezondheidszorg, onderwijs, politie en horeca belangrijk. Dit mag echter niet uitmonden in overleg zonder resultaten. De gemeente moet daarin regisserend optreden en voorzieningen aanbieden. De ChristenUnie hecht aan goede en tijdige voorlichting aan kinderen over de gevaren van drugs, alcohol en roken.

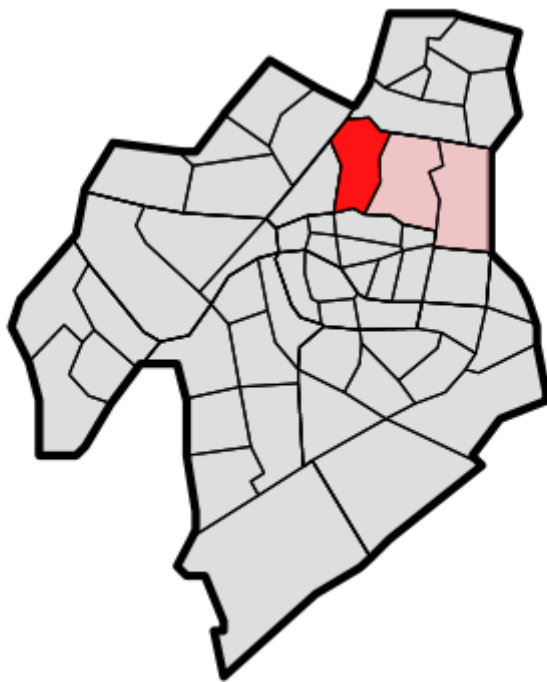
Vertrouwen in de wijk

bijlage bij

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Leiden 2014-2018

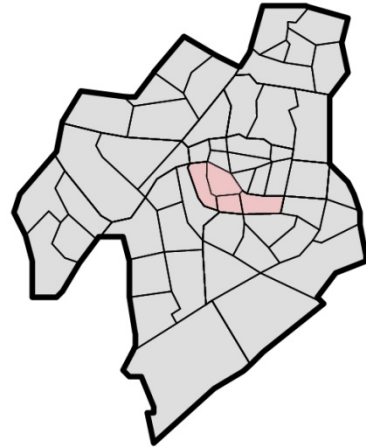
Voor de ChristenUnie zijn de wijken belangrijke onderdelen van de stad. Iedere wijk is anders, met zijn eigen goede kanten en problemen. In dit deel van ons verkiezingsprogramma willen we per wijk kort onze visie voor de wijk weergeven. Hoewel alle wijken verschillend zijn, zijn de ChristenUnie-uitgangspunten overal hetzelfde:

- Een wijk moet **prettig zijn om te wonen**. Evenementen zijn op z'n tijd: prima, maar ook in de binnenstad moet wonen plezierig blijven.
- **Parkeerproblemen schuiven we niet telkens door** naar een andere wijk door blauwe zones en betaald parkeren een klein stukje uit te breiden. Er moet 1 oplossing komen voor de hele stad.
- De buurten zijn belangrijk: in de wijken moeten **voldoende sociale voorzieningen** zijn, bereikbaar voor iedereen.
- **Een groene omgeving** maakt iedere buurt prettiger.
- Voor kinderen moeten door de stad en wijken heen **voldoende speelplaatsen** zijn.

Binnenstad-Zuid (Pieterswijk, Academiewijk en het Levendaal)

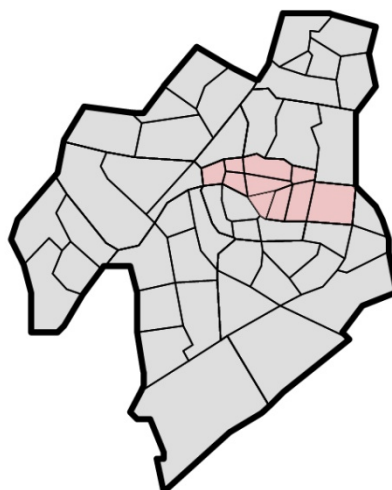
Een groot deel van de unieke historische binnenstad bevindt zich binnen de grenzen van deze wijk. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat het historisch karakter veel aandacht krijgt en beschermd wordt.

- Het aantal evenementen is nu meer dan voldoende. Om de wijken bewoonbaar te houden, komen er niet meer evenementen bij.
- Coffeeshops horen niet in de historische binnenstad of in de buurt van scholen. De ChristenUnie wil het verbod op coffeeshops bij scholen in ere herstellen.
- In de parken, het Van der Werffpark en het Plantsoen, moet het ook 's avonds veilig zijn. Groepen die rotzooi maken en vernielingen aanbrengen, moeten worden aangepakt.
- In de kleine straten en stegen rond de Pieterskerk moet ruimte blijven voor kleine winkeliers, en het moet een herkenbaar gebied worden. Fietsverboden moeten worden gehandhaafd, of worden afgeschaft.
- De Breestraat moet worden aangepakt. De leegstand is geen mooi gezicht en slecht voor de winkeliers. De verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers moet verbeteren.

Binnenstad-Noord (De Camp, Marewijk, Pancras-west, Pancras-oost, D'Oude Morsch, Noordvest, Havenwijk-noord, Havenwijk-zuid, Molenbuurt en De Waard)

De wijken in dit district hebben een enorme historie en een unieke uitstraling waarvoor bezoekers naar Leiden komen. De ChristenUnie wil die kracht van de stad benadrukken en in stand houden. Het woonklimaat moet worden verbeterd.

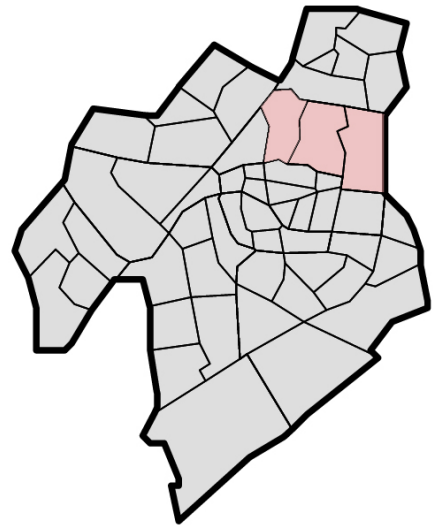
- De Hooigracht en Langegracht mogen niet de problemen van de Breestraat op hun bordje krijgen als de busroutes worden verlegd. De ChristenUnie vindt dat dit niet eerder kan dan dat er een andere oplossing is voor verkeer aan de oostkant van Leiden.
- De woonfunctie van de binnenstad is de afgelopen jaren onderbelicht gebleven. Evenementen en uitgaan horen bij de stad, maar moeten altijd in verhouding blijven tot een goed woonklimaat.
- Door leegstand van huizen, vooral in de Havenwijk-Zuid, treedt verpaupering op. Als de corporaties niet kunnen of willen bouwen, moet de gemeente initiatief nemen.
- De ontwikkeling van de Haven is een kans voor toerisme in Leiden en moet worden doorgezet.
- In het gebied rond de Burcht, de Nieuwstraat, de Nieuwe Rijn en de Burchtsteeg moet ruimte blijven voor kleine winkeliers, die geven de wijk een unieke sfeer.
- In De Waard is de parkeerproblematiek zichtbaar, bijvoorbeeld op de Evertsenstraat en de Trompstraat. Door parkeerrestrictie in de hele stad moet de parkeerdruk wat de ChristenUnie betreft weer eerlijk worden verdeeld.
- Horeca is welkom in de binnenstad. Uiterlijke binnenkomsttijden worden niet verruimd, de wijk moet prettig blijven om te wonen. Uitbreiding van (het aantal) horecagelegenheden kan alleen daar waar nu ook horeca is, en moet niet verspreid worden over de hele binnenstad.

Leiden Noord (De Kooi, het Noorderkwartier en Groenoord)

De wijken in Leiden Noord zijn authentieke woonwijken. De ChristenUnie vindt het behoud van dat karakter belangrijk.

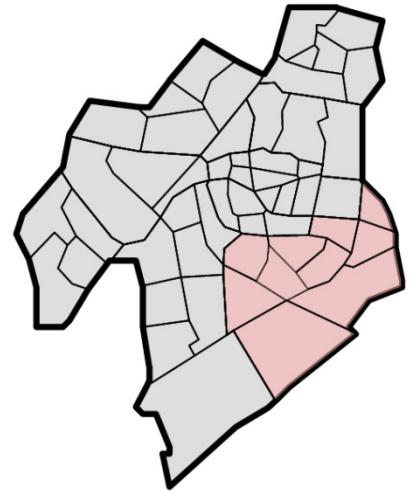
- De riolering in de Kooi moet zo snel mogelijk worden verbeterd en de wateroverlast aangepakt. Dit behoort tot de kerntaken van de gemeente, en gaat dus voor allerlei grote luxeprojecten.
- Er moet een goed verlicht en veilig fietspad komen om de mooie groene omgeving bij Ons Buiten ook bereikbaar te maken voor de rest van Leiden.
- De groene singelranden aan de noordkant van Leiden zijn onzichtbaar door illegale heggen en schuttingen van woonschipbewoners. Om een groenere uitstraling te krijgen, mag het uitzicht niet meer belemmerd worden.
- Niet alle delen van de Kooi en het Noorderkwartier zien er nog goed uit. Renovatie heeft de voorkeur van de ChristenUnie, slopen mag alleen als het echt nodig is. Nieuwbouw moet in dat geval in dezelfde stijl gebeuren.
- In de straten vlak buiten het centrum, zoals de Alexanderstraat, de Prinsenstraat en de Herensingel is de parkeerdruk te hoog. Door parkeerrestrictie in de hele stad moet de parkeerdruk wat de ChristenUnie betreft weer eerlijk worden verdeeld.

Roodenburgerdistrict (Meerburg, de Rijndijkbuurt, Professorenwijk-oost, de Burgemeesterswijk, Professorenwijk-west, Tuinstadwijk, Cronestein, Klein Cronestein, Roomburg en het Waardeiland)

De zuidelijke schil bestaat uit fraaie woonwijken. Het woonklimaat moet worden behouden en de wijken moeten worden vergroend.

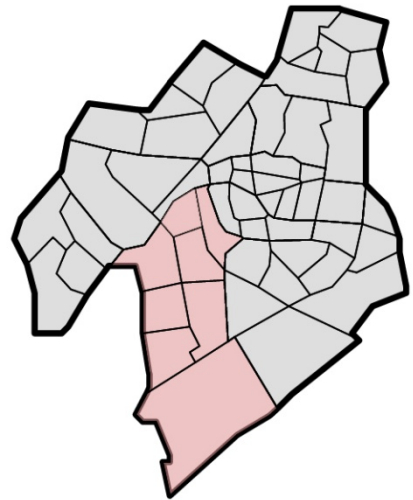
- Parkeerproblemen mogen wat de ChristenUnie betreft niet door parkeerrestricties steeds naar een nieuwe wijk worden gedreven. Door parkeerrestrictie in de hele stad moet de parkeerdruk wat de ChristenUnie betreft weer eerlijk worden verdeeld.
- Het kantorenpark aan de Kanaalweg (Kanaalpark) staat voor een groot gedeelte leeg. De gemeente moet zich inzetten om ook andere bestemmingen, zoals studentenhuisvesting, op die plaats mogelijk te maken om verpaupering te voorkomen.
- De fietsparkeervoorzieningen bij Leiden Lammenschans moeten worden verbeterd om reizen met de trein aantrekkelijker te maken.
- Eventuele nieuwbouw in de wijken moet passen bij de maat en schaal van het beschermd stadsgezicht om de kwaliteit van de wijken te behouden.

Bos- en Gasthuisdistrict (Vreewijk, Haagweg-Noord, Gasthuiswijk, Fortuinwijk-noord, Boshuizen, Oostvliet, Haagweg-zuid en Fortuinwijk-zuid)

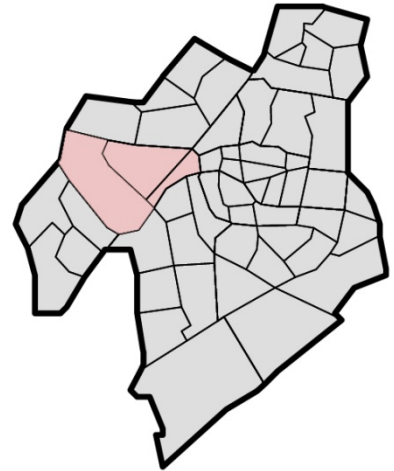
Het Bos- en Gasthuisdistrict kent veel sociale woningbouw. Sociale voorzieningen zoals jongerenwerk moeten dichtbij in de wijken zijn om de sociale cohesie te bevorderen.

- De Oostvlietpolder moet bereikbaar worden voor kleinschalige recreatie. Het grootste groengebied van Leiden moet gebruikt kunnen worden om te genieten van natuur en voor ontspanning.
- De buurtwinkels bij het Wagnerplein zijn belangrijk voor de buurt en moeten behouden blijven. Ook de Luifelbaan is een belangrijk winkelcentrum/gebied. Achterstallig onderhoud en een matige openbare ruimte moeten snel worden aangepakt.
- De wijken kennen veel sportaccommodaties. Die vormen een goede stimulans tot bewegen en gezond leven en moeten zo veel mogelijk behouden blijven en efficiënt worden gebruikt.
- De Churchilllaan is druk met auto- en fietsverkeer. We willen graag de oversteekmogelijkheden voor fietsers beter maken, bijvoorbeeld door een fietstunnel.

Morsdistrict (Transvaal, Hoge en Lage Mors)

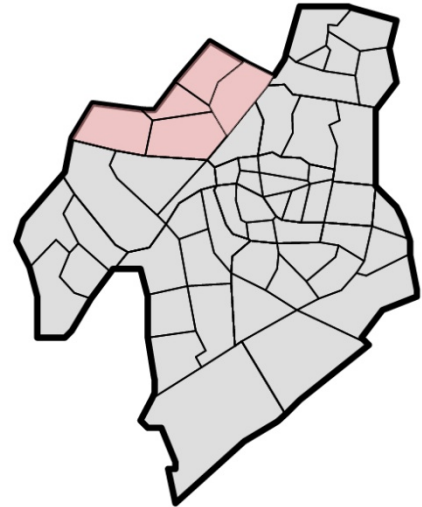
Het Morsdistrict bestaat uit woonwijken met eigen voorzieningen. Die voorzieningen in de wijk zijn wat de ChristenUnie betreft belangrijk en moeten behouden blijven.

- Vooral Transvaal heeft de afgelopen jaren last gehad van enorme parkeerdruk, maar ook in de andere wijken is de parkeerdruk hoog. Door parkeerrestrictie in de hele stad moet de parkeerdruk wat de ChristenUnie betreft weer eerlijk worden verdeeld. Het is belangrijk dat de gemeente zich houdt aan parkeerrichtlijnen bij nieuwbouw om de parkeerdruk van inwoners zelf niet verder te doen toenemen.
- Het sociaal pension van de Binnenvest moet goed ingepast worden in de wijk. Dat betekent alertheid op overlast of spanningen.
- De winkels aan het Diamantplein zijn belangrijk voor de wijk. In samenspraak met de eigenaren moet de gemeente zorgen voor goed onderhoud.

Boerhaavedistrict (Pesthuiswijk, Houtkwartier, Raadsherenbuurt, Vogelwijk en de Leeuwenhoek)

Dit district is een mooie mengeling van ruimte voor onderwijs en wetenschap en prachtige woonwijken. Die houdt de ChristenUnie graag intact.

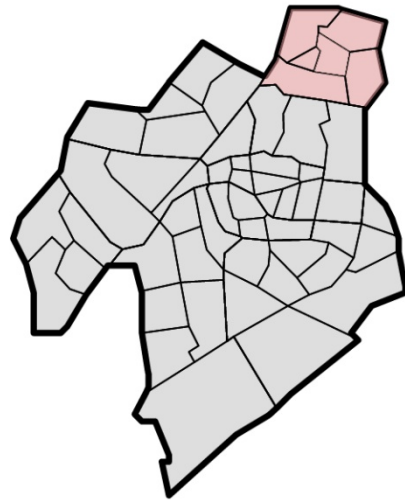

- In een deel van het Boerhaavedistrict, bijvoorbeeld aan de Mariënpoolstraat en de Boerhaavelaan is er een probleem met de waterhuishouding, waardoor kelders bij nat weer onderlopen. Het zorgen voor een goede afwatering en riolering is een kerntaak van de gemeente en heeft dus prioriteit boven andere projecten in de stad.
- De straten rond de Rijnsburgerweg hebben vaak een hoge parkeerdruk door vreemdparkeerders. Parkeerproblemen mogen wat de ChristenUnie betreft niet door parkeerrestricties steeds naar een nieuwe wijk worden gedreven. Door parkeerrestrictie in de hele stad moet de parkeerdruk wat de ChristenUnie betreft weer eerlijk worden verdeeld.
- Het Bio Science Park is het economische visitekaartje van de stad. Het onderhoud is er nog niet altijd op orde en dat is zonde. De gemeente moet zorgen voor een ordentelijke uitstraling van het park.
- Nieuwbouw in de wijken moet goed passen bij de maat en schaal van het stadsgezicht om de kwaliteit van de wijken te behouden.
- Door de vele scholen is verkeersveiligheid rond de scholen een belangrijk aandachtspunt.

Merenwijk (Slaaghwijk, Zijlwijk-zuid, Zijlwijk-noord, Leedewijk-zuid en Leedewijk-noord)

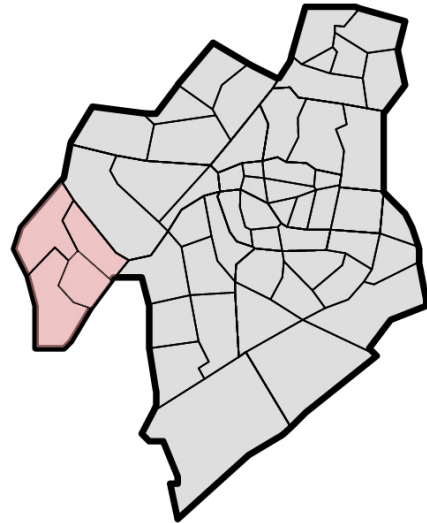
De Merenwijk is een belangrijke omgeving voor veel gezinnen. De omgeving van wonen en scholen moeten groen en veilig zijn.

- Het is belangrijk dat faciliteiten dichtbij in de wijk zijn, zoals het gezinscentrum in de Slaaghwijk. Onder die faciliteiten vallen in ieder geval: samenbindende activiteiten maar ook hulp voor mensen bij juridische vraagstukken, ondersteuning van vrijwilligerswerk en veiligheidsvraagstukken.
- De Slaaghwijk kent het hoogste percentage allochtonen van Leiden. Vroege signalering en aanpak van taalachterstanden zijn belangrijk om mee te kunnen doen in de maatschappij.
- Het winkelcentrum De Kopermolen is belangrijk voor de wijk. De gemeente moet zich inzetten om in samenspraak met de eigenaren verpaupering te voorkomen.
- De veiligheid van de fietspaden in de Merenwijk is een belangrijk aandachtspunt.

Stevenshof (Schenkwijk, Kloosterhof, Dobbewijk-noord en Dobbewijk-zuid)

De Stevenshof is een mooie woonwijk, waar veel gezinnen en mensen wonen aan de rand van de stad, dichtbij het groen.

- De ChristenUnie vindt het jammer dat de RijnlandRoute langs de Stevenshof gaat, en wil zich voor dat nog kan inzetten voor een zo goed mogelijke manier om de weg aan te leggen.
- In de Stevenshof zijn goede faciliteiten in de wijk belangrijk. Sociale faciliteiten, zoals het buurthuis met ondersteuning voor wie dat nodig heeft, dichtbij zijn of haar woonomgeving. Daarnaast is ook winkelcentrum de Stevensbloem een belangrijke plaats voor de wijk. De ChristenUnie heeft erop aangedrongen dat de Stevensbloem in samenspraak met de eigenaar wordt gerenoveerd. De ChristenUnie is daar blij mee.
- Het is belangrijk dat het jongeren centrum Stevenshof er komt, zo kan het jeugdwerk in de wijk vorm krijgen.
- Verkeersveiligheid in de wijk is heel belangrijk, op bijvoorbeeld de Stevenshofdreef en Haagse Schouwweg zijn vaak problemen.